

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОНС „ДОКТОР“

от доц. д-р Блага Иванова Благоева, УНСС, факултет „Международна икономика и политика“, катедра „Политология“; научна специалност: 05.11.02. Политология

Автор на дисертационния труд: Димитър Ангелов Митев

Тема на дисертационния труд: „Основни тенденции и трансформации на влиянието на кадрите на тоталитарната ДС върху ръководството на държавни и други институции в Република България (1990-2018 година)“

I. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за защита дисертационен труд е без съмнение актуален за практиката на посттоталитарните общества – системен опит в българската научна литература за изследване на задкулиското влияние на кадри на бившата ДС в политическия, икономическия и обществен живот на България. Темата на изследването е коректно и прецизно формулирана – налице е пълно съответствие между заглавие и съдържание на дисертационния труд. Заедно с посоченото, изследването се отличава с балансирано съчетаване на теоретични познания и умения за практически анализи.

В съдържателно отношение изследването на Д. Митев се характеризира с прецизност на анализа, логично изложение, свободна интерпретация на тези и авторски мнения, коректност при позовавания и цитирания. Едно от основните достойнства на труда е умелото съчетаване на теоретични постулати и анализи с огромен масив от емпиричен материал, синтезиран и подчинен на общата логика на изследването.

В структурно отношение трудът е балансиран и се придържа към „класическите“ модели на подобен тип изследвания – увод, три глави, заключение, приложения и използвана литература.

Общият обем на дисертацията – 332 страници (от които 279 основен текст) надхвърля стандарта. Използваните литературни източници (109 заглавия основно на български и английски език, документи и интернет ресурси) са удовлетворителни като времева актуалност и тематична насоченост.

Уводът (Въведението) съдържа всички атрибути на дисертационно изследване: коректно определени актуалност, цел и основни хипотези; направен е преглед на научните изследвания по анализирания проблем в българската и чуждестранната литература; изяснени са основни категории като лустрация, декомунизация, преходно правосъдие. Макар в текста имплицитно да се съдържат обектът, предметът и методологическият инструментариум на изследването, те не са изведени самостоятелно и това може да се определи като известна „недостатъчност“ на увода. Разглежданият елемент на дисертационното изследване би бил максимално „уплътнен“ и ако бяха очертани изследователските задачи, чието решаване ще бъде осъществено в съдържанието.

В Първа глава са анализирани структурата и стилът на работа на ДС в България, преди и след общественно-политическите и икономически промени. Последователно са проследени подготовката на кадрите и структурата на тоталитарната ДС; дейността ѝ в преходния период; департизацията и деполитизацията; структурните трансформации в системата за сигурност в България и проблема за контрола върху нея. Основателно е отделено внимание на такива важни проблеми като: семейно-династичния характер на ДС; връзката ѝ с външното разузнаване; международните ѝ обвързаности и тяхното влияние върху ДС.

Във Втора глава логично са анализирани количествените „присъствия“ на кадри на бившата ДС в институциите на държавната власт и други обществени институции в България: законодателната и изпълнителна власт; местните институции на властта; съдебната система и адвокатурата; различни банкови, застрахователни и други финансови институции; в образователната система и медиите; в религиозните организации и дипломатическия корпус; в политическите партии; в неправителствените организации и т.н. Така се прави мотивиран извод за „присъствието“ на кадри на ДС на всички равнища на властта и обществените организации и това подготвя най-значимия принос на изследването – Трета глава, в която авторът очертава и анализира различни „мрежи“ на влияние на кадрите на бившата ДС.

В Трета глава са анализирани подробно девет възможни мрежи за влияние – бизнес мрежи; неправителствени мрежи; политически и институционални мрежи; медийни мрежи; банково-финансови мрежи; криминални мрежи; мултимрежи; мрежи срещу разкриване на досиетата и мрежи на наследниците на кадри на ДС. Анализът на

посочените мрежи дава възможност да се очертаят основните последствия от тяхното влияние върху развитието на общественно-икономическите процеси в България, а именно: намаляване на общественото доверие в Прехода и като следствие липсата на достатъчна легитимност на институциите на властта; увеличаване на конфронтацията в обществото по линията комунизъм – анти-комунизъм; нарастване на корупцията във всички обществени системи.

Заключението отговаря изискванията, като съдържа основните изводи от авторския анализ. По този елемент на дисертационното изследване бих могла да отправя следното съображение: стандартно приносите на дисертационните изследвания се съдържат в заключението, а не в Увода както е направил авторът Д. Митев. Разбира се, по-важно е да има приноси и те да бъдат коректно изведени. Право на изследователя е къде да ги ситуира в текста.

II. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам посочените от докторанта Димитър Митев *приноси* на дисертационния труд, а именно: 1) Очертаване и анализ на етапите на участие на кадрите на ДС в институциите; 2) Анализ на влиянието на кадрите на бившата ДС в решаване на ключови проблеми на българския преход; 3) Количествен анализ на участието на кадри на бившата ДС в държавни и бизнес структури; 4) Извеждане и анализ на различни мрежи на влияние на кадри на бившата ДС.

III. Критични бележки и въпроси

Нямам формално основание за отправяне на критични бележки към рецензирания дисертационен труд, защото те биха били резултат на мои анализи и мнения по разглежданите проблеми. Изследването е на Димитър Митев и неговите мнения и заключения са защитени коректно.

IV. Оценка на автореферата

Авторефератът съдържа необходимите елементи и информация, които съответстват на/ и адекватно отразяват съдържанието на дисертационния труд. Пропуск на докторанта е, че не е представил справка за публикации по темата на дисертацията.

V. Заключение

Дисертационния труд на Димитър Митев съдържа достатъчно научни и научно-приложни резултати. Съдържанието доказва, че докторанта притежава способности за самостоятелни научни изследвания.

Качествата на дисертационния труд ми дават основание да заключа, че той в пълна степен удовлетворява изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане.

Без колебание предлагам на научното жури да присъди на Димитър Митев научната степен „доктор“ по научната специалност „Политология“.

Подпис:.....

02.05. 2019 г.

доц.д-р Блага Благоева, УНСС